

**ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΦΑΚΕΛΟ ΥΛΙΚΟΥ ΤΟΥ
ΜΑΘΗΤΗ
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΩΡΙΑΣ: ΡΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ /
«ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ» ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ**

Brain drain

ΚΕΙΜΕΝΟ Ι. Εικόνα

ΚΕΙΜΕΝΟ II. Στείρης Γιώργος. Brain drain: Η Ελλάδα ξαναγίνεται κόσμος

Ο συγγραφέας του κειμένου προτείνει τη διαρροή των Ελλήνων επιστημόνων προς το εξωτερικό και στηρίζει την άποψή του αυτή ιστορικά.

Τα τελευταία χρόνια ακούω και διαβάζω πολλά δυσάρεστα για το brain drain, την αποδημία μορφωμένων Ελλήνων στο εξωτερικό. Η ακούσια μετανάστευση είναι δυσάρεστη για τον μετανάστη και τους οικείους του, χωρίς αμφιβολία. Παρά ταύτα, όσο και αν ακούγεται παράδοξο, το brain drain ίσως αποδειχθεί η μεγαλύτερη ευκαιρία του ελληνισμού μετά την αρχαιότητα. Μέσω του brain drain η Ελλάδα ξαναγίνεται κόσμος. Και αυτό γιατί ο κόσμος είναι η Ελλάδα που διαστέλλεται, ενώ η Ελλάδα είναι ο κόσμος που συστέλλεται, που μικραίνει.

Η Ελλάδα είναι μια μικρή γωνιά στη Μεσόγειο. Τόπος στενόχωρος, με μικρές παραγωγικές δυνατότητες. Από τις απαρχές της ιστορικής παρουσίας του ο ελληνισμός μεγαλούργησε εκτός συνόρων. Ανέκαθεν η Ελλάδα δεν χωρούσε τους Έλληνες, ένα λαό δημιουργικό και εξωστρεφή. Αυτοί που έφευγαν ήταν οι ικανότεροι, όσοι ένιωθαν και έβλεπαν ότι η δυναμική τους υπερβαίνει την άγονη και περιορισμένη ελληνική γη. [...]

Αλλά και στη νεότερη και σύγχρονη Ελλάδα δεν έλειψε η μετανάστευση. Τουναντίον, σε ορισμένες περιόδους γιγαντώθηκε. Μόνο που πια η Ελλάδα δεν εξήγαγε μεγαλείο, αλλά κακομοιριά. Κατά κανόνα, πάμφτωχοι, αμόρφωτοι Έλληνες παρατούσαν τα χωριά τους για να αναζητήσουν δουλειές στην Ευρώπη, την Αμερική και την Αυστραλία. Οποιαδήποτε δουλειά. Μετανάστευαν ως φτωχοί συγγενείς, από μια ανυπόληπτη Ελλάδα. Και παρότι συνήθως πρόκοβαν επαγγελματικά και κοινωνικά, στην πραγματικότητα αφελληνίζονταν. Έσπευδαν πρόθυμα να υιοθετήσουν τον πολιτισμό της χώρας υποδοχής τους και τον επιδείκνυαν ως στοιχείο ανωτερότητας στους Ελλαδίτες.

Από την άλλη, όσοι παρέμεναν στην Ελλάδα ήταν κατά κανόνα οι μορφωμένοι, που μπόρεσαν να χτίσουν δουλειές και ζωές γύρω από το δημόσιο, είτε ως υπάλληλοι είτε ως κρατικοδίαιτοι ιδιώτες. Ελάχιστοι από τους πεπαιδευμένους, ικανούς και τολμηρούς Ελλαδίτες άνοιξαν τα φτερά τους στον κόσμο, ενίοτε κυνηγημένοι από το επίσημο κράτος για τα φρονήματά τους. [...]

Και τότε ήλθε η κρίση. Εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες άρχισαν να μεταναστεύουν επειδή μπορούσαν, επειδή είχαν προσόντα. Μορφωμένοι και κοσμοπολίτες καταλαμβάνουν συχνότατα επίζητες θέσεις στις χώρες υποδοχής τους. Επιβάλλονται στις κοινωνίες τους με τη γνώση και τις ικανότητές τους. Εξάγουν μια Ελλάδα της δημιουργίας, που το ελλαδικό κράτος έπνιγε. Η Ελλάδα, μετά το 1950, αποφάσισε να δημιουργήσει τόσους πολλούς επιστήμονες και επαγγελματίες που αδυνατούσε να απορροφήσει και να αξιοποιήσει. Στην αρχή, ως λύση, προκρίθηκαν οι ασύστολοι διορισμοί. Μετά η ανάπτυξη –φούσκα με ασύγγνωστα δάνεια. Όταν αυτές οι δυνατότητες εξαντλήθηκαν και μας εξάντλησαν, απέμεινε η μετανάστευση.

Πικρή κάποιες φορές για τον Έλληνα, σωτήρια για τον ελληνισμό. Εξάγουμε, όπως στις λαμπρότερες περιόδους της ιστορίας μας, το περίσσειμά μας, την προστιθέμενη αξία μας: ανθρώπους. Γιατί το βασικό κεφάλαιο της χώρας μας είναι οι

Έλληνες. Ξαναδίνουμε, λοιπόν, στην οικουμένη ό,τι ωραιότερο υπάρχει: γνώση και νιάτα. Μέσω των νέων που αποδημούν η Ελλάδα ξαναγίνεται κόσμος, γίνεται Ελλάδα ξανά. Όπως στις καλύτερες περιόδους της ιστορίας μας. Ελλάδα. Η γενιά του brain drain, έστω ασύνειδα, πράττει αυτό που καμιά ηγεσία δεν κατόρθωσε. Μετατρέπει την κρίση σε ευκαιρία και ξαναδίνει στον ελληνισμό την πεμπτουσία του: την οικουμενικότητα, την εξωστρέφεια. Η αυθεντική Ελλάδα ήταν και θα είναι αλλού, γιατί είναι οικουμενική.

Την ίδια ώρα η ελλαδική πολιτική ηγεσία υπόσχεται ότι θα κάνει τα πάντα για να ξαναφέρει πίσω τους ξενιτεμένους. Προσπαθεί να πνίξει τον ελληνισμό στη μετριότητά της, να τον βυθίσει στα αδιέξοδα του σύγχρονου ελλαδικού κράτους. Δεν κατανοεί ότι ιστορικά το πλέον επιτυχημένο παραγωγικό μοντέλο ήταν και είναι η εξάπλωση του ελληνισμού στην περιφέρειά του. Η δημιουργία ισχυρών ελληνικών κοινοτήτων στο εξωτερικό ανέκαθεν προσέφερε στην Ελλάδα ανάπτυξη, μέσω των εμπορικών και παραγωγικών δικτύων που δημιουργούνται. Τελικά, ο μεγαλύτερος εχθρός του ελληνισμού είναι το ελλαδικό κράτος.

Στείρης, Γ. (28.03. 2017). «Brain drain: Η Ελλάδα ξαναγίνεται κόσμος». *Huffpost*. Ανακτήθηκε από https://www.huffingtonpost.gr/georgios-steiris/brain-drain-_b_15636480.html στις 10/04/2019.

ΚΕΙΜΕΝΟ III. Αλκίνοος Ιωαννίδης, *Μικρή βαλίτσα* [τραγούδι],

Το τραγούδι προέρχεται από τον ομώνυμο δίσκο του Αλκίνοου Ιωαννίδη σε μουσική και στίχους δικούς του.

Και πού να πας και πού να 'ρθείς
και πού να επιστρέψεις,
που 'ναι τα ξένα μακρινά
κι είν' τα δικά μας ξένα
και πού να επιστρέψεις.

Μικρή βαλίτσα και βαριά,
γεμάτη πέτρα κι ήλιο,
είναι το εμπρός ανήλιαγο
κι είναι σκληρό το πίσω
και πού να σ' ακουμπήσω.

Μικρή βαλίτσα κι αδειανή
κι ας μου 'κοψε τα χέρια,
δε βρίσκω τόπο να σταθώ,
ματώνω να σ' αφήσω,
λυγώ να σε κρατήσω.

Και πού να πάω και πού να 'ρθώ

και πού να επιστρέψω,
που 'ναι τα ξένα μακρινά
κι είν' τα δικά μου ξένα
και πού να επιστρέψω.

ΘΕΜΑ Α

A1. Να παρουσιάσεις σε ένα περιληπτικό κείμενο 60 - 70 λέξεων την επιχειρηματολογία με την οποία ο Γιώργος Στείρης στο **Κείμενο Ι** στηρίζει τη βασική του θέση: «Μέσω του brain drain η Ελλάδα ξαναγίνεται κόσμος».

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

B1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη *Σωστό*, αν η πρόταση συμφωνεί με το νόημα των κειμένων, ή τη λέξη *Λάθος*, αν δε συμφωνεί:

- α) Η Ελλάδα συρρικνώνεται εξαιτίας της φυγής των νέων της στο εξωτερικό.
- β) Εγγενή χαρακτηριστικά της Ελλάδας οδηγούν τους ανθρώπους της στην μετανάστευση ήδη από την αρχαιότητα.
- γ) Όσοι Έλληνες μετανάστευαν στο παρελθόν ενσωματώνονταν πλήρως στη χώρα υποδοχής χάνοντας τα ιδιαίτερα εθνικά χαρακτηριστικά τους.
- δ) Το brain drain έχει βασικές ομοιότητες με τη μετανάστευση των Ελλήνων στο εξωτερικό τις προηγούμενες δεκαετίες.
- στ) Το νεοελληνικό κράτος περιορίζει τη δημιουργικότητα των Ελλήνων.

(μονάδες 10)

B2. α. Να ξαναγράψετε το παρακάτω απόσπασμα σε γ' πληθυντικό πρόσωπο ξεκινώντας με τη φράση «Οι Έλληνες... » (4 μονάδες). Πώς δικαιολογείτε τη χρήση του α' πληθυντικού (και όχι του γ' πληθυντικού) στο αρχικό απόσπασμα (4 μονάδες)

« Εξάγουμε, όπως στις λαμπρότερες περιόδους της ιστορίας μας, το περίσσειμά μας, την προστιθέμενη αξία μας: ανθρώπους. [...] Ξαναδίνουμε, λοιπόν, στην οικουμένη ό,τι ωραιότερο υπάρχει: γνώση και νιάτα

Μονάδες 8

α. Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου με συνώνυμες έτσι ώστε το ύφος να είναι οικείο:

ακούσια μετανάστευση (1^η παράγραφος):β

έσπευδαν (3^η παράγραφος):

υιοθετήσουν τον πολιτισμό (3^η παράγραφος):

ασύγγνωστα δάνεια (4^η παράγραφος)

πεμπουσία (5^η παράγραφος)

αυθεντική Ελλάδα (5^ηπαράγραφος)

ασύστολοι διορισμοί (5^η παράγραφος) :

(μονάδες 7)

B3. Να συγκρίνετε τις θέσεις που διατυπώνονται στο **Κείμενο Ι** με τα μηνύματα που προσλαμβάνετε από το **Κείμενο ΙΙ**. (100 - 150 λέξεις)

Μονάδες 15

Γ. Αφού λάβετε υπόψη της εκφραστικές επιλογές στο Κείμενο ΙΙΙ (ερωτήσεις, αντιθέσεις, επαναλήψεις κ.ά.) να περιγράψετε την ψυχολογική κατάσταση του ποιητικού υποκειμένου, λαμβάνοντας υπόψη σας και τον προβληματισμό του.(150 – 200 λέξεις)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Να γράψετε μια επιστολή 350 λέξεων προς τον κ. Γ. Στείρη στην οποία θα παρουσιάσετε τις σκέψεις σας για τις απόψεις του (συμφωνώντας ή διαφωνώντας με αυτές και τεκμηριώνοντας τις θέσεις σας).

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Οι βλαβερές συνέπειες του μπρέιν- ντρέιν!

της Γεωργίας Καρβουνάκη 10-3-2017 cretalive.gr

-Τα κάπιταλ κοντρόλς τα ξέρετε;

-Βεβαίως, ευκολάκι!

-Το ντελίβερυ; Το Γιούροστατ; Τα σπρέντς; Το Μπλούμπεργκ, το Ρόιτερς, το στρες τεστ; Το Γκρέξιτ, το Μπρέξιτ, το λάικ, το απλικέισον;

-Ε, ναι. Λίγο ή πολύ είμαστε όλοι υποψιασμένοι.

Με έναν ιδιότυπο τρόπο έχουμε μάθει ξένες γλώσσες και συχνά, μάλιστα, τη δύσκολη επιστημονική/τεχνική/οικονομική ορολογία, χωρίς να χρειαστεί επίπονη φοίτηση σε φροντιστήρια και πανεπιστήμια. Τώρα, όμως, σας έχω ένα δύσκολο: το μπρέιν ντρέιν (brain drain) το ξέρετε; Αν δεν το ξέρετε φροντίστε να το μάθετε γιατί δεν είναι σωστό να μην γνωρίζετε τι είναι αυτό που συμβαίνει στα παιδιά σας/μας/τους. Είναι η επόμενη -αν όχι η παρούσα και δεν το ξέρουμε- λέξη της μόδας, που μπαίνει -καθόλου δειλά- στο καθημερινό μας λεξιλόγιο.

Όχι, δεν είναι παιδική αρρώστια, αν εκεί πήγε το μυαλό σας. Είναι μια άλλου είδους επιδημία, μια ασθένεια επιθετικής μορφής και **ανίατη**, από την οποία πάσχει η χώρα μας και εξαιτίας της οδηγείται αργά και σταθερά σε **μαρασμό**.

Brain drain σημαίνει διαρροή εγκεφάλων, όρος που συμπληρώνεται σαν brain and skill drain, δηλαδή διαρροή εγκεφάλων και δεξιοτήτων και αφορά στην απώλεια Ελλήνων επιστημόνων και τεχνικά καταρτισμένων ατόμων, που αποδημούν ψάχνοντας -και βρίσκοντας, συνήθως- μια καλύτερη ζωή στο εξωτερικό. Όταν λέμε εξωτερικό εννοούμε χώρες ανεπτυγμένες σε κάθε επίπεδο: στις γνωστές Η.Π.Α., Μ. Βρετανία, Γερμανία κ.λπ. της Βόρειας Ευρώπης έχουν προστεθεί και οι Βαλκανικές χώρες, η Τσεχία κ. ά., δηλαδή και χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ, που εκτίμησαν τα αγαθά του μισητού καπιταλισμού και έδωσαν κίνητρα επιχειρηματικότητας.

[...] Η Ελλάδα ζει στον ρυθμό του τρίτου κύματος μετανάστευσης στην ιστορία της, λόγω των εξαιρετικά δύσκολων συνθηκών διαβίωσης που δημιούργησε η οικονομική κρίση. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδας, από το 2008 μέχρι το 2016, με έντονα αυξητικές τάσεις, μετανάστευσαν 427.000 Έλληνες, κυρίως υψηλού μορφωτικού επιπέδου και κατάρτισης.

[...] Τα κίνητρα πάντα οικονομικά, αφού ποτέ αυτή η χώρα δεν είχε τρόπο να δώσει ευκαιρίες για δουλειά και αξιοπρέπεια στο «καλύτερο κομμάτι του πληθυσμού» της. Με το 50% των νέων στην ανεργία σήμερα και το υπόλοιπο 50% στην αναξιοπρέπεια του μισθού της πείνας. Με τον καθηγητή στο φροντιστήριο να αμείβεται για πενθήμερη εργασία 5 ωρών ημερησίως με 250 ευρώ μηνιαίως και να θεωρείται και τυχερός που με μια ώρα δουλειάς μπορεί να αγοράσει ενάμισι πακέτο φτηνά μακαρόνια.

[...] Με συμβολή στο ΑΕΠ με το ποσό των 12,9 δισ. ευρώ ετησίως προκύπτει στην πραγματικότητα ότι το κυριότερο εξαγωγικό προϊόν της Ελλάδας δεν είναι ούτε τα πετρελαιοειδή, ούτε τα φάρμακα, ούτε το ελαιόλαδο, αλλά το ανθρώπινο κεφάλαιο. Μόνο που στην περίπτωση του ανθρώπινου κεφαλαίου, το παραγόμενο εισόδημα δεν συγκεντρώνεται στην Ελλάδα, καθώς η δραστηριότητα των Ελλήνων του εξωτερικού ωφελεί κατά κύριο λόγο και βραχυμεσοπρόθεσμα τις χώρες υποδοχής. (Πηγή: Καθημερινή, 20-07-2016)

Ασκείται έντονη κριτική στο φαινόμενο, γίνεται λόγος για **ρινιάσπιδες** που εγκαταλείπουν τη χώρα την εποχή που τους έχει ανάγκη. Είναι αλήθεια, άραγε; Πού πάει ο επιστήμονας που βγήκε από ένα σύστημα παιδείας που του έδωσε τα πάντα; Ξέχασε ότι πριν από 25 χρόνια φοίτησε στον δημόσιο παιδικό σταθμό, όπου περνούσε “ζωή και κότα” μέχρι τις 4 που σχολούσε η εργαζόμενη μητέρα του; Ξέχασε ότι στο δημοτικό και στο γυμνάσιο έμαθε ξένες γλώσσες, μουσική, διδάχτηκε τέχνες, έκανε αθλητισμό; Ξέχασε ότι στο λύκειο έμαθε όλα όσα του ήταν απαραίτητα για να βγει στην κοινωνία γνωρίζοντας τι σημαίνει πολιτική συμμετοχή, σεξουαλική αγωγή, κοινωνικές δεξιότητες; Ότι διδάχτηκε επαγγελματικό προσανατολισμό, βασισμένο στις ιδιαίτερες ικανότητες, τα ταλέντα και τις επιθυμίες του; Που μπήκε στο πανεπιστήμιο με μόνο εφόδιο τον ωκεανό γνώσεων που πήρε στο λύκειο, το ξέχασε κι αυτό;

Να το πάρουμε από την αρχή, μήπως, για να το ισιώσουμε το πράγμα;

Ο 25χρονος ή 30χρονος Έλληνας επιστήμονας πέρασε τη νηπιακή του ηλικία με μπέιμπι σίτερ γιαγιά/παππού/θεία/μεγαλύτερη αδελφή ή μια «γυναίκα» πληρωμένη από τους γονείς του ή πήγε σε ιδιωτικό παιδικό σταθμό. Την εποχή εκείνη, ένας κρατικός παιδικός σταθμός για να πάρει το παιδάκι σου έπρεπε να έχεις τις κατάλληλες γνωριμίες που σου ίσιωναν λίγο τα κοινωνικά κριτήρια.

Με το που πήγε δημοτικό ο επιστήμονας άρχισαν και οι γονείς του, κυρίως η σκληρά εργαζόμενη μητέρα του (λέγεται ότι αυτός είναι ο λόγος που το προαναφερθέν ντελίβερ μπήκε στη ζωή μας, πού να προλάβει η δόλια μάνα να μαγειρέψει;), να τρέχουν προς διάφορες κατευθύνσεις για κάθε είδους εξωσχολική δραστηριότητα που ΔΕΝ του παρείχε το δημόσιο σχολείο (και που τώρα εκτιμάται ως προσόν από τον ξένο φορέα που τον προσλαμβάνει): αθλητισμό διαφόρων ειδών, δυο ξένες γλώσσες απαραίτητως, μουσική, σκάκι, καράτε, θεατρικό παιχνίδι, χορό κ. λπ. Όλα πληρωμένα από τους γονείς του, που πλήρωναν και φόρους στο κράτος για να τα δώσει αυτά στο παιδί τους αλλά δεν το έκανε γιατί δεν έφταναν με όλους τους κλέφτες που το **λυμαίνονταν**.

Πάμε γυμνάσιο; Άγχος για το πώς θα τα καταφέρει το παιδί στο -εχθρικό; ανταγωνιστικό;- νέο περιβάλλον. Ξεκινούν τα φροντιστήρια, ιδιαίτερα και μη, στα «βασικά» μαθήματα. Ανεβαίνει κλάση στον αθλητισμό, τρέχουν οι γονείς σε αγώνες - **άγονους**- να στηρίζουν το παιδί τους. Πτυχία ξένων γλωσσών, χρονοβόρα και ευρωβόρα. Δίπλωμα για το μουσικό όργανο. Γενικώς μια ευφορία και μια ανάπαυση πριν από τη μητέρα των μαχών, τις πανελλήνιες εξετάσεις που περιμένουν τον υποψήφιο επιστήμονα.

Από το καλοκαίρι της πρώτης λυκείου ξεκινούν τα προπαρασκευαστικά τμήματα στα φροντιστήρια. Τον χειμώνα οι γονείς ψάχνονται για τον καλύτερο «ιδιαιτέρως» με την εξασφαλισμένη επιτυχία σε κάθε μάθημα (καθηγητή δημόσιου σχολείου, συχνά), που κάποιοι τον έχουν «κλείσει» από τότε που γεννήθηκε το παιδάκι για να προλάβουν, διότι το έκανε και ο γείτονας για το παιδί του, ύπουλα, για να φάει τη θέση του δικού μας παιδιού στην πανεπιστημιακή σχολή. Γονείς και παιδιά μαθαίνουν τι θα πει ανταγωνιστικό περιβάλλον, ο θάνατός σου η ζωή μου. Μαμάδες τρέχουν από το μεσημέρι και μετά στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, με το παιδί στο πίσω κάθισμα να ρίχνει κλεφτές ματιές στο βιβλίο, γιατί έχει διαγώνισμα. Τα πρωινά τρέχουν σε γιατρούς να δικαιολογήσουν απουσίες από το σχολείο, για να καθίσει το παιδί στο σπίτι να διαβάσει και να προχωρήσει την ύλη που στο σχολείο δεν προχωρεί ή που το φροντιστήριο «τρέχει».

Πολύ θα ήθελα να γινόταν να τα βάλουμε όλοι, μα όλοι, κάτω, με χαρτί και μολύβι κι ένα καλό αριθμομηχανάκι, να βγάλουμε χρεώσεις και πιστώσεις, τι δώσαμε και τι πήραμε από αυτό το κράτος. Του χρωστάμε ή μας χρωστάει, άραγε; Μας έδωσε ή μας

πήρε; Του οφείλουν οι επιστήμονες που τρέπονται σε άτακτη φυγή ή πρέπει να μείνουν όμηροι για να πληρώσουν για ό,τι δεν χρωστούν και δεν έφταιξαν;

Κι αν μείνουν στη χώρα τι ακριβώς θα κάνουν όλα αυτά τα νέα, κυρίως, παιδιά που ξόδεψαν τα νιάτα τους στο θρανίο και οι οικογένειές τους συχνά στερήθηκαν και τα στοιχειώδη για να τα σπουδάσουν; Θα δουν ποτέ την πολυπόθητη ανάπτυξη να επεκτείνεται πέρα από τον χώρο των καφέ ή θα παραμείνουν σερβιτόροι για πάντα, αμειβόμενοι με 20 ευρώ για 12 ώρες δουλειάς; Κι αν έρθει η ανάπτυξη θα υπάρξει αξιοκρατία ή θα θριαμβεύσει για ακόμη μια φορά η πελατειακή σχέση στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα;

Προς το παρόν κάποιος να παρηγορήσει τη «μάννα ριψάσπιδος επιστήμονα» που κάνει την ανάγκη φιλοτιμία και ευαγγελίζεται την ευημερία του παιδιού της εις βάρος του μητρικού συναισθήματος και που ζει με την ελπίδα ότι κάτι μπορεί να γίνει και να καταφέρει, τελικά, να δει το παιδί ή τα παιδιά της και δεύτερη φορά μέσα στον ίδιο χρόνο.

Να την τρέμετε αυτή τη μάννα, μερικοί! Μπορεί και να ξυπνήσει κάποια στιγμή και να σας αποδώσει αυτό που σας αξίζει!

Δραστηριότητες

1. Σε μία παράγραφο 80 περίπου λέξεων να αναφέρετε τις αιτίες που οδηγούν τους νέους επιστήμονες να εγκαταλείπουν την Ελλάδα για να εργαστούν σε κάποια ανεπτυγμένη χώρα του εξωτερικού σύμφωνα με το κείμενο 2.
2. **«Πού πάει ο επιστήμονας που βγήκε από ένα σύστημα παιδείας...το ξέχασε κι αυτό;»** Να εντοπίσετε το στοιχείο της ειρωνείας συσχετίζοντάς την με την πρόθεση της αρθρογράφου στο κείμενο 2.
3. Η αρθρογράφος στο κείμενο 2 χρησιμοποιεί ρητορικά ερωτήματα κυρίως στην παράγραφο: **«Κι αν μείνουν στη χώρα...στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα»**. Πού αποσκοπούν τα ερωτήματα αυτά και πόσο επιτυγχάνουν τον σκοπό τους;
4. Να αντικαταστήσετε τις λέξεις με έντονη γραφή στο κείμενο 2: **ανίατη, μαρασμό, ριψάσπιδες, λυμαίνονταν, άγονους**, από άλλες συνώνυμες και να κάνετε προτάσεις με τις συνώνυμες.
5. Συγκρίνοντας το κείμενο 2 της Γεωργίας Καρβουνάκη με αυτό του Γ. Στείρη «Brain Drain: Η Ελλάδα ξαναγίνεται κόσμος» από το σχολικό βιβλίο Δίκτυο Κειμένων Φάκελος υλικού σελ.82-83 να εντοπίσετε την οπτική γωνία του καθενός πάνω στο θέμα της μετανάστευσης επιστημόνων βασιζόμενοι- ες σε μία διαφορά και μία ομοιότητα ως προς την επιχειρηματολογία